

NIERZĄDNY (213) *ai*

nierządny (213), [**nierządny**].

W pisowni łącznej (198), w rozłącznej (15).

e jasne.

comp i sup (1+1) (nã)nierządni(e)jszy (2).

*sg m N nierządny, nierządni(e)jszy (13). ◊ G nierządni(e)go (17). ◊ D nierządni(e)mu (4). ◊ A nierządny (3). ◊ I nierządny (3), nierządni(e)m (1); -ym *RejRozpr*; -ym: -(e)m *GliczKsiąż* (2:1). ◊ L nierządny, nãnierządniejszym (4). ◊ f N nierządna (18). ◊ G nierządnej (20); -ej (1), -(e)j (19). ◊ D nierządni(e)j (4). ◊ A nierządna (10). ◊ I nierządna (8). ◊ L nierządni(e)j (4). ◊ V nierządna (1). ◊ n N nierządni(e) (6). ◊ G nierządni(e)go (8). ◊ D nierządni(e)mu (2). ◊ A nierządni(e) (4); -é (2), -(e) (2). ◊ I nierządny (2). ◊ L nierządny (4). ◊ V nierządni(e) (1). ◊ pl N m pers nierządni (4). m an nierządni [*cum sb: osłowie*] (1). subst nierządni(e) (14). ◊ G nierządnych (23). ◊ D nierządny (6). ◊ A m pers nierządni(e) (3); -é (2), -(e) (1). subst nierządni(e) (6). ◊ I m nierządny (3) *OrzRozm, KuczbaKat, VotSzl, nierządni(e)mi (2) GliczKsiąż, WerKaz. f nierządny (4) SeklKat, KrowObr (2), KwiatKsiąż, nierządni(e)mi (2) ModrzBaz, GórnRozm. ◊ L nierządnych (8).**

Sł stp, Cn, notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *Rozpustny, sprośny, rozwiązły, uprawiający prostytucję; probrosus Mącz; cinaedus, impudicus, incestus, inuerecundus, meritorius, propudiosus Cn (155) : Siła yeft tákich mámek/ ktore fã y nyerządne y opile/ kthorych trzebã sie ftrzedz *GliczKsiąż* D5v; Nyema sie tedy żaden człowyek ná co kwápic/ yelliby gładką á nyerządna żonę chcyã poyãc *GliczKsiąż* P8v, D4, 12, P6v; *RejWiz* 139v; przeto iż sie rozgniewãł [*Bazyli*] ná żonę swoię Anãftãzyã/ corkę Witulthowę/ máthkę Bazylego/ gdy iã doznał w nierządny chowãniu. *BielKron* 428; Probrosus, Sromotny, nierządny, złey sławy *Mącz* 323b; *RejPos* 189v; Z miłości roftã gwałcenia biãlych głow/ cudzołóstwã/ nierządne z krewnymi obcowãnie/ y infze niezliczone nierzãdnošci cieielefne [*ex amore stupra, adulteria, incestus et infinitae libidines*] *ModrzBaz* 7v; Wiãrã/ Rãhãb nierzãdna [*meretrix*] nie zginęłã wespół z niewiernymi *WujNT* *Hebr* 11/31; *KlonWor* 59, 60.*

*W przeciwstawieniu: »uczciwy ... nierządny« (1): iákichby [*tumultów*] nietylko w priwatnych wczciwych domach/ ále też y w nierządnych/ obronie prãwney podleglych/ niedopuřczono? *PowodPr* 53.*

W charakterystycznych połączeniach: nierzãdne(-a) chowanie, mamka, mieszkanie, obcowanie, połogi, towarzystwo, żona (2).

*Przysłowie: Yáko ono mowya/ fkim nyerządny gdyby kto myęfzkał/ ftãc sie theż fãm musi nyerządny. *GliczKsiąż* L7.*

*Wyrażenia: »nierządna biãła głowa« (2): *GliczKsiąż* P; *Cohibere vagas libidines*, Strzedz sie od nierzãdnych biãlych głow/ álbo od niecziftošci. *Mącz* 151c.*

*»nierządna chuć, chciwość, chęć« = *cupiditas* *Mącz* (4:2:1): *Mącz* 416b, 492c; *RejPosWstaw* [110²]v; nierzãdnicie niech z obozu wygonia/ nierzãdny cbećiami niech fię nie plugãwia [*libidinibus ne se pollutant*] *ModrzBaz* 113v; *SkarJedn* 358; zá onym cãłowãnim/ złe myfli y wczucie nierzãdny chuci ná d wolã rozumnã wnim fię wznieciły. *SkarŻyw* 319, 261.*

»dotykanie nierządne« (1): Przeciwno Szofitemu [*przykazaniu*]. CVdzołośćwo/ y wśelki łpofob nieczyłtości wczynkowej. Dotykánie nierządne kogożkolwiek. *LatHar* 116.

»nierządne łoża dziatki« = *dzieci nieślubne* (1): A mámzerom [*errata zmienia: Mámzerow*]/ to iest/ nierządne łoża dziatki nie rad ćierpi *CzechRozm* 163.

»nierządna gospoda« = *dom publiczny* (1): wiedzćie iá do nierządney gołpody/ á tám ćiało iey niech łłuży wśzeteczności ludzi młodych. *SkarŻyw* 444.

»grzech nierządny« = *libido, iliicita a. vetita venus, volutatio Cn* (1): Yáko tedy chwalem Ariłtotełefowe mniánye o ożenyenyu/ że we trzydzyesći y w łśesći lath męłłczyzná ożenić łie ma [...] thák też tego nye gányem w osmnałcye/ we dwádzyesćyá dla wvyárowányá grzechu nyerządnego *GliczKsiąż* P3.

»nierządni ludzie« [*szyk 2:2*] (4): *BielŻywGlab nlb* 12; á wśákże ludzie nierządni/ iedno od drugiego ich [*dymienice*] dołtáie w nierządzie *SienLek* 119; Niemieszayćie łie z nierządny mi ludźmi [*Ne commisceamini fornicariis Vulg 1.Cor 5/9; ábyłćie łie nie miełzáli z wśzetecznymi WujNT*]. *KuczKat* 320 [*idem*] *WerKaz* 298.

»nierządna małpa« (4): Zes mie zdomu łwego wygnał. A znierządnyá małpá miełkal *RejKup* g6v; *Recellicluniae, Połpolite kurwy/ nie rzáadne máłpy. Mącz* 348b, 411c; *ReszList* 143.

»nierządne [= *zawarte wbrew zakazom kościelnym*] (jest) małżeństwo« (5): Lecz iáko nierządne y nie wćziwe iest małżeństwo oycá z corká [...] ták też nie wćziwe y nierządne iest małżeństwo mnichá z mniłzká/ ábo księdzá z iákáżkolwiek białągłową. *WujNT* 782, 31, 204 *marg*, *Zzzzz4v*.

»nierządna mercha« (2): I iákoby Biłkupi łwićći/ y inłzy łłudzy kołćielni/ po Pánu Kryłthufie/ żon łwoich włánych niemieli / ále thák z nierządny mi merchámi miełłkáli *KrowObr* 229v, 227.

»nierządna miłość« = *meretricius amor Mącz, Cn; concupiscentia PolAnt; incestum flagitium, vagae libidines Mącz; vetitus amor Cn* [*szyk 13:1*] (14): *KromRozm II* 12; Nie wdaway łie w pijańłtwá w nierządne miłłści *BielKom* C2v; *GliczKsiąż* Pv; A ták oni z połu pyłáli łie przyczyny zełćia łwoiego/ y támże obádwá wyználi o łwoiey nierządney miłłści *BibRadz Dan* 13/14; OWidius Nazo Poetá známienity/ tego czáfu był záłłan od Celárzá zá morze Pontłkie [...] przeto iż złóżył troie kłięgi o nierządnych miłłściách/ łkád łie ludzye młodzi gorłzyli. *BielKron* 131v; *Incesto flagitio polluere sese. Nierządnyá á zákázányá miłłściá łie zefmromoćć [!]. Mącz* 50b, 141a, 192a, 218a, 473b, 483d; *OrzQuin* Ov; *BiałKat* 190v; O zbyłtku kłtory bywa w łzátách. [...] Wmiłłści nierządney áłbo gámrácyách [*in re venerea*]. *ModrzBaz* 50.

»miłłsnica nierządna« (1): Połtáráć łie ma pilno ocyc káżdy/ áby tego łyná kłtoryby łie żádzám miłłnym poddawał áłbo miłłsnice nyerządney páłtrzał [...] ożenił. *GliczKsiąż* P.

»myłł nierządna« (1): kłtóra [*czystość panińska*] nie iedno wćzynkiem/ abo też myłłniá nerządny [!] y požádanim bywa łplugawiona. *SeklWyzn* f3.

»nierządna nałóżnica« (1): A nierządnych nałóżnic chowác dopułłtżáli *KrowObr* 232.

»namięłnołci nierządne« (1): Kogoł on z nowu przetworzy/ á łerce twárdę łkrułzy/ Y namięłnołci vmorzy/ nierządne w iego dułzy *ArtKanc* L19v.

»nierządna niewiasta« = *meretrix Vulg, Mącz, Modrz, JanStat, Cn, prostibulum Mącz; prostituta PolAnt; femina propudiosa Cn* [*szyk 24:13*] (37): A kłtori łie yułz ygracz im(ie) áłbo niewiáłł

nierzędnych pilnuie a zbithnie trawi, then y takowy towarzisz albo czeliadnik panu swemu bycz wierzen niemofze *ListRzeż w.* 11, 28; wiele takich ktorzy odrzuciwfzy vczwiwe małzonki swoie płodtliwie znierzędnymy niewiaftamy przebiwaią y czynią fciała fwego a przibytku ducha fwiego cialo kurewskie *SeklKat* K3; Tákże Cyrillus/ gđzye Kácerze przyrownawa nierzędnym nyewyáftom ktore flátami/ złotem y rozmaítymi przypráwami plugáwość fwoyę ozdabyáya. *KromRozm I* M2v, E; *KromRozm III* E6; *GliczKsiąż* B6v, B8v; *KrowObr* 26; *Leop Eccli* 41/25, *Ez* 16/30; Niechay miedzy corkámi Izráelfkimi żadney niewiafty nie rządney nie będzie *BibRadz Deut* 23/17, *Deut* 23/18, I 113d *marg*; coby fie miernie/ poćciwie záchowáli [...] pijańftwá/ nierzędnych niewiaft/ thego fie chronili [*kapłani*] fámi áby w Biłkupftwach mieszkáli *BielKron* 219, 46v, 216v; Meretrix, Nierzędna niewiafta y poľpolita kurwá. *Mącz* 218a, 134c, 200c [2 r.], 218a, 413d; Iż iáwnogrzefznicy á nierzędne niewiafty vprzedzą was do kroleřthwá niebieskiego. *RejAp* 43; *RejPos* 192; *KuczbKat* 320 [2 r.]; *ModrzBaz* 142; *SkarŻyw* 117, 310; ná ořtátek Florze nierzędney niewieřcie/ iřz była wielkie fkárby řprofną miłością zgromádzone ná poľpolitey rzeczy pożytek oddála/ Kořcioł zhubowáli [!] *StryjKron* 145; *WerKaz* 297, 298, 299; gdy mátkę iego názowie nierzędną niewiaftą *SarnStat* 238, 643; Iák niewiaftá nierzędna/ młodość ma przedáyną: Zdrowie/ gładkość y siłę/ wolność rękodáyną. O duřę fię nie ftára/ ćielřko ma ná pieczy: Dořć ma/ kiedy ie kocha/ á vżywa k rzeczy. *KlonWor* 62.

»nierzędna polubność« (1): Abowiem próżnowanie czyni ye řkłonne ku nierzędnym polubnořciam/ y ku wfzelkim niemiernořciam. *KwiatKsiąż* D.

»pomazanie nierzędne« (1): y od pomázania nierzędnego záchowaleř duřę y ćiało moje *SkarŻyw* 70.

»nierzędna (cielesna) pożądlivość« = *libido* *Mącz*, *Modrz* (5): *Libido ulciscendi*, Żądliwość pomřty. *Sed fere cum absolute ponitur significat*, Nieczyřtořć/ nierzędna cielesna pożądlivość. *Mącz* 192a, 192a; iáko řá waby do nierzędney pożądlivořci [*illicebrae libidinum*]/ y wfzelákie one przyřmáki ktore obżárřtwo wzniecáią. *ModrzBaz* 82v, 133v; *WerKaz* 297.

»nierzędna rozkosz« (2): *SeklWyzn* Fv; Abowiem yako ći ktorzi roľpaczayą niemáią być puřtym mieřřcom zwierzani: także teř y ći ktorich nierzędnymi roľkořzami vmysł zwyciężon yeřt. *KwiatKsiąż* D; [Wolałbych ořřáleć niř roľkořřy nierzáyney vżywáć *LorichKosz* 123].

»schody [= *schadzki*] nierzędne« (1): Kánonici w Konřtánciey byli w milczeniuy/ poki im nie zápowiedziano fwey woley/ to ieřt cudzořořtwá/ opilřtwá/ řchodow nierzędnych y inych zbyřtkow *BielKron* 205.

»nierzędne zapalenie« (1): gdyby tylko młodzięncykow ku nierzędnym zápaleniom niepobudźali/ y yzeby ich dobrych obyczáiow zbyřtnia tá lekkořć niepřowała. *KwiatKsiąż* P3v.

»żądza nierzędna« [*szyk* 8:4] (12): *PatKaz III* 101; *WróbŻořt* K7; á czyřtořć nieiedno vczinkiem cielesnim/ ale tez miřřlá/ á żądzą nierzędną bywa naruřzona *SeklKat* K2v, N2; Niewiařthi nářze nie przybieráią fie dla tego áby fie nam řpodobáły/ řnimi fie nie złączamy dla nierzędney żądze [*non causa libidinis*; nyedlyą szadzey czyelyesthney *HistA* 1510, 368]/ ále tylko dla płodu *HistAl* 16v; *KromRozm I* Hv; *KromRozm II* 12; *KromRozm III* A7v; *GliczKsiąż* Pv; *KrowObr* 59; *KwiatKsiąż* C4v; á concupřcencya/ to ieřt/ nierzędney żądzey y ćieleřnořci/ rozumowi fię řprzećiwiaácyey nie było. *SkarŻyw* 260.

»nierządne(-y) życie, żywot« (2:2): Vitam in lustris agere, Nierządny żywot wieść/ Kurewstwá y ynńzich rospuńt pátrzáć. *Mącz* 200c; *SienLek* 31v; Porphiryra od nierządno go życia náwrocona. *SkarŻyw* 100 marg, [237].

Zestawienie: »dom nierządny, nanierządniejszy, nierządnych niewiast« = *prostibulum Vulg; domus meretricia, fornix, lustrum Mącz; ganea, lupanar Modrz* [szyk 13:13] (21:1:4): *GroicPorz* p4v; y dáli dziećię do nierządno go domu *Leop Ioel* 3/3; Meretricia domus, Nierządnych niewiańt dóm/ Zántus. *Mącz* 218a, 134c, 200c [2 r.]; ktorego [kapłanika] żołnierze w nocy w wielki Piątek/ nie w Kościele pod Krzyżem/ ále w nierządny m domie pod kuflem záftáli/ á zátym z Miáltá precz wyświećili. *WujJud* 262v; Nieśmiejm owych íchadzek męzczyzn z bialemi głowámi/ ktore czyniá dla tańcow/ do nierządnych domow przyrownáć *ModrzBaz* 54, 31v, 53v, 54v; Y rzecz íię ítála nieńlychána/ zdomu nierządno go z dziewictwem nieńkázonym pánná wyńzła *SkarŻyw* 341, 69 [3 r.], 107, 341 [3 r.], 342, 443, 444, 445; Tám dopiero walki/ hánby/ tám íromocenia/ láiania/ bluńnierńtwá tákie/ iákich żaden nigdy w nanierządnieńyńzym domu nie ńlyńzał *ReszPrz* 61; Práwo ludu Chreńściánńkiego/ wie to/ iż nierządnońć cieieńna íeńt zakonem Bożym zákazána. A przećię vchodząc gęńńszych cudzoństw y íprońnieńyńszych cieieńnońci/ przegłáda y ćierpi pońpolitych nierządnych domow *PowodPr* 41, 53.

Szeregi: »nierządny a nieczysty« (2): Kupidę boginiá byc mnimańz/ iż nierządna á nieczyńta była [*quod fornicatrix extitit; ysze cvdzołosznycza byla HistAl* 1510 386] *HistAl* K; *WerKaz* 299.

»nierządny i (ani) nieuczciwy« (2): rodzicy nyemáýá íie przed nimi żadny m nyerządny m/ áni żadny m nyeućciwym ńłowem okázowáć. *GliczKsiąż* Ev; *WujNT* 782.

»nierządny a (i) plugawy« (2): Wyęcby lepyey końtki áłbo kárty gráć/ áłbo pić áż oczy wyláżá/ áłbo o nyerządnych á plugáwy ch rzeczach mowić? *KromRozm I Nv; CzechEp* 57.

»nierządny i psotliwy« (1): gdyż náwńńem czynińz te ípráwy nierządney niewiańty/ y pńotliwey [*mulieris meretricis et procacis*]? *Leop Ez* 16/30.

»sprosny i nierządny« (1): Bo pobieżála do miáltá Eńa/ y tám íię ná íprońny y nierządny żywot/ z vrody y mńodońci íwoiey niepoczćiwego zyńku/ y rońkoszy ízukáiąc/ vdála. *SkarŻyw* [237].

»nierządny a swowolny« (1): iż tákowe dzyećię/ ktore íie vrodzą z nyerządno go á íwovolno go towarńyńtwá męńńczyzny z byála głowá/ íá przed pánem Bogyem yáko błoto á wńńeláka nyeczyńtońć. *GliczKsiąż* B7v.

»wszeteczny a nierządny« (1): iż mátká Metelluńowá była wńńeteczna á nierządna niewyáńtá *GliczKsiąż* B8v.

W przen (3) : iáko przez przepowiańanie Ewáńieliey/ táiemnice one nierządney mátki Bábilońńkiey odkrywć *NiemObr* 161, 12; Sáma [gżegżelica] goni po leńsie Sámczyki wańńiwe/ Iurne pńáńtwo/ ná ten czás ku íey woley chćiwe. [...] W cudzym gniańdźie odpráwia nierządne pońogi *KlonWor* 60.

a. *W funkcji rzeczownika* (3) : Tákcęc wńzyńcy nierządni/ ty powrozy kręcá *RejZwierz* 117.

W pońáczeniach szeregowych (2): Ze friyerze/ gámraty/ y inńńe nyerządne pan Bog káráć bęńdzye. *GliczKsiąż* 13; *GroicPorz* xv.

2. *Nie przestrzegájący ustalono go porządku tákcęc prawnego, wprowadzájący nieńład i zamieszanie, źle zarządzájący, nieńdbały, nieństaranny; inordinatus Mącz, Calep, Cn; turbulentus Mącz; incompositus,*

*indirectus, inornatus Calep; inconditus, indispositus, tumultuosus, vitiose creatus Cn (38) : RejRozpr E3; Przodkyem iż wnech z pirwu zá ápoštołow nye zámyeśńánye á zgráyá nierządna/ ále rząd/ zgodá/ y yedność byłá KromRozm III G6v; RejFig Bb8v; iáko frogą pomítą Bog łye mścił krzywdy łwey/ y ludu łwego nád Krolmi nierządnymi OrzRozm Gv; á iż łye Rzeczpołpolita ná nierządne rozdawanie łkárzy / może vrzędnem Sądem nie temi Vniuerśalmi/ to náleżiono być OrzRozm R3; BielKron 209v; Testamentum inofficiosum, Niepewny/ Nierządny/ Niedoftáteczny. Mącz 115d; Turbá, Zámieśńanie ludzi wádzących łie/ nierządna gęśtwą [!] y motánie ludzi. Mącz 469a, 268b, 469b; áni tho podobna rzecz łeft/ [...] żeby then miał porządek czynić/ kto łam nie rządny GórnDworz Gg5; iż w ciągnieniu álbo w pośtępku nierządnym/ wielkie zámieśńanie woýłká bywa BielSpr 6v; O nierządne krolestwo/ y zginienia bliłkie. Gdzie áni práwá wáżá/ áni łpráwiedliwość Ma mieýłcá KochOdpr C3; A nas [Polaków] nierządne/ ách nierządne iedzą. KochPieś 38; BielRozm 5; iż Koroná Węgierłka *electiami* nierządnemi/ á wywodzeniem ná woynę Krolá vpádlá GórnRozm A2v; żeby kto życiem łwem Rzeczypołpol: nie płował/ gdyż z nierządneho prywatnego życia/ śłlá rzeczy nowych ku zgubie Rzeczypołp: vrość może. GórnRozm C2, A2v [2 r.]; Anormis sine norma qui aliorum normam non sequitur – Nierządnij. Calep 73b, 330a, 527b, 540a; bo tám Pánu bywa więłszy rozchod/ á łługom niedoftátek/ dla nierządnych Vrzędnikow. GostGosp 24, 24; Bo gdyby tego porządku w kośćiele nie było [...] byłby kośćioł Chrıstufow nędznieýszy y nierządnieýszy/ niżli którá rzecz połpolita ábo zgromádenie ludzi ná łwiećie WułNT 460; DO rewıdowánia Akt Ziemśkich y Grodzkich Zakroczymśkich [...] prze nierządne chowanie y powáriowanie ántecełsorów ninieýśzého Piłárzá náplowané łą SarnStat 740; Nie mowmy według zwykłey przypowieści/ iż nierządem Polłká łtoi [...] miłóśierdziu iego łwiętemu przyznawamy/ ktore doýć znácznie nád námi/ chocia złými y nierządnymi/ pokázowác raczy. VotSzl B3.*

nierządny w czym (2): A łtádcı to przypada/ iż w drugiey kráinie/ Y rząd y łpráwiedliwość záwždy márnıe ginie/ Iż nie mogą przychodzić nigdy k żadney łpráwie/ Iedno ták iáko bydló chodzą záwždy práwie. (*marg*) Czemu ludzye nierządni w obronach. (–) RejWiz 173, Cc5.

W przeciwstawieniu: »rządny ... nierządny« (2): Mącz 268b; bo rządzna robotá dwoy pożytek pokázue: á nierządna łzkodę y omieśłkánie. GostGosp 10.

W charakterystycznych połączeniach: nierządne(-y, -a) chowanie, ciągnienie, elekcyja (2), kmiotek, kośćioł, krol, królestwo, obieranie, pośtępek, rozdawanie, urzędnik, wojsko, wychowanie, wyprawa, zgraja, życie.

Wyrażenie: »nierządny porządek« (1): Tá k włzytko ginie co vzną poddáni/ Iáko wodchłáni. Bo tá k idzie ten nierządny porządek/ Iż łzkutá włásnie iákoby żoładek Poźrze folwárki/ gdy Pan żyie łzumno KlonFlis C4.

Szeregi: »niepilny a nierządny« (1): Bo dobremu/ pilnemu/ łpráwnemu/ wielkie wychowanie y wielki datek dáć/ mnieýsza łzkodá/ niż máłe wychowanie y mnieýszy datek niepilnemu á nierządnemu. GostGosp 155.

»nierobotny i nierządny« (1): Kędy Pan w robotách álbo w Vrzędniku y Włodárzu álbo w nierobotnych Kmiotkách y nierządných wátpi GostGosp 150.

»nierządny a niesprawny« (1): Wiele smutku y żalości społu wżytkim w Polfcze tá wypráwá nierządna á nie spráwna ná ten czás przyniołá *BielKron* 399.

»nierządny a swowolny« (1): bo áczci tho woýfko wielkie/ ále bárzo nierządne á fwowolne *RejZwierc* 50.

3. *Niezgodny z dobrze rozumianymi normami moralnymi i obyczajowymi; improbus Mącz* (20) : W czáfy [! *lege*: czaszy] kthorá gościom dáia/ Trzy síły w niey powiádaia: Pierwřzac iest ku pośileniu/ Wtora ku wwehleniu. Ale trzecia ku fzaleńftwu/ A nierządnemu pijańftwu *BierEz* D4; *OpecŻyw* 191v; *ForCnR* B; Takić żywot gwałtownikow I nierządnych inych panow. W wiecznym ucisku mięszkają, Gdy w swej cnocie nie duffaia *BierRozm* 14, 12; Gniewaycie fie na fwe grzechy, y na ludzkie, ale niechcieycie grzełzic gniewem nierządnym, ale rozum niechay rżádzi wáż gniew. *WróbŻołt* B6v; wćierpieniu fwemn/ vmorzeniu nierządnemu żádz/ przytżyniańiu fwemu/ wyrżetzeniu/ y mieniu ktemu/ zbáwienie fwoie przypifowác? *KrowObr* 57v; z Máiełtatu fwego pod nogi ftanu Swieckiego wpađł/ przez nierządną przysięgę fwá *OrzRozm* Kv; *Mącz* 323c; *RejPos* 115; *RejPosWstaw* [143⁴]; *SkarJedn* 250, 372; Nie trzebá ich żáłowác/ gdy fie w tym nie czuia/ Iż praw fwoich nierządnych znouu nie przekuia. *BielSjem* 7; K temu nie máiac dofyć Ian S. ná opifániu tego potępienia wżytkiego nierządneho y krwáwego zboru niezbożnikow *WujNT* 858; Gdyż infze iest Práwo/ A infza Spráwiedliwość. O nierządna spráwo! Możeć być spráwiedliwość bez práwá: Bo więcey Przypadkow á niżli praw/ dwákroć fto tyśięcy. *KlonWor* 64.

W charakterystycznych połączeniach: *nierządny(-a, -e) gniew, miłowanie, narod, pan, pijaństwo, postępek, prawo, przysięga, rozbojnica* (2), *sprawa, świat, testament, umorzenie żádz, wola, zbor.*

Wyrażenie: »nierządny człowiek« (2): *BielŻyw* 89; Kaim záfię iż łotrem wyełkim á nyerządnym człowyekyem był/ s cnoty fie zbełtwiwłfy nic mu dobrego z oczu nye pátrzáło. *GliczKsiąż* Ev.

Szereg: »lekkomyślny i nierządny« (1): Tenże Korneliuszá Biskupá Rzymfkie⁸⁰/ łtrofowal/ z lekkomyślnego y nierządneho poštěpku/ gdy onych ktorych Cyprian flufznie exkommunikowál/ Korneliusz przyiáwłzy rzecz ich forytowác chćiał *NiemObr* 57.

W *przen* (1) : Kiedy w kościele Páńfkim nierządni Ołowie/ Albo nád iego trzodá drapieźni Wilkowie. *RejWiz* 140.

Synonimy: 1. *cudzołóżniczy, fryjowny, gachowski, gamracki, kurewski, rozpustny, sprosny, swowolny, wszeteczny*; 2. *niedbały, nieporządny, pomieszany, zamieszaly*; 3. *bezprawny, drapieźny, grzeszny, gwałtowny, niecotliwy, nieprawy, niesłuszny, niezbożny, okrutny, występny.*

Cf [NIERZĄDLIWY], RZĄDNY

AKtt